

Vážení čtenáři,

s prvním číslem časopisu v tomto roce si dovoluji popřát vám mnoho zdraví, radosti a štěstí, splnění vašich přání, mnoho dnů bohatých na úsměv dětí, jejich rodičů i vašich spolupracovníků. Poskytování léčebné a ošetrovatelské péče dětem erudovanými zdravotníky je samozřejmou součástí multidisciplinární péče o děti zdravé i nemocné. Specializovaná ošetrovatelská péče je realizována dětskými sestrami. Dětská sestra musí kromě způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu splňovat podmínky specializačního vzdělání dětské sestry, které jsou jí přičteny po ukončení specializačního (popř. magisterského) studia atestační zkouškou (popř. státní závěrečnou zkouškou). Obvyklé jsou i další požadavky jako schopnost obsluhy speciálních přístrojů, komunikativní dovednosti (někdy i v cizím jazyce), schopnost ve správné chvíli dítě pohladit nebo jej držet za ruku. K požadovaným senzomotorickým dovednostem náleží zručnost, rychlost, neporušené smyslové vnímání, předpoklady intelektové (schopnost řešit proměnlivé situace, schopnosti zvládnout reakce dětí a jejich rodičů), předpoklady sociální (schopnost navázat kontakt s dětmi i rodiči, pozitivní vztah k dětem, schopnost empatie aj.) a další. S narůstajícími požadavky na její znalosti a spektrum

činností roste také nabídka seminářů, kurzů a lekcí dalšího vzdělávání. Zde se mnohdy setkávají výsledky výzkumných šetření s poznatky z klinické praxe.

K aktuálním trendům ošetrovatelské péče v pediatrii náleží vývoj prostředků predikce nebo časné detekce změn klinického stavu, objektivizace ošetrovatelských diagnóz a ošetrovatelských intervencí u dětí. K vhodným metodám náleží standardizované a validní nástroje hodnocení. Hodnotící nástroje nenahrazují klinická a laboratorní vyšetření. Jsou však důležitou a jednoduchou doplňující metodou k získání a zpřesnění objektivních údajů. Frekvence využívání objektivizujících nástrojů hodnocení dítěte se zvyšuje, avšak není na všech pracovištích běžnou součástí posouzení. Důvodem je zejména absence validních hodnotících nástrojů pro sesterské posouzení dětí v českém písemnictví. Tento nedostatek motivuje k hledání vhodných metod v zahraničních zdrojích. Podmínkou zařazení nástroje k používání v ošetrovatelské praxi je jeho přizpůsobení českému kulturnímu prostředí a ověření jeho psychometrických vlastností. Výběr hodnotícího konstruktů by měl vyplývat z potřeb klinické praxe. Následné ověřování konstruktů vybízí ke spolupráci multidisciplinárního i interdisciplinárního týmu. Odborné veřejnosti jsou známy zejména

na nástroje hodnotící novorozence a intenzitu bolesti u dětí. Nověji je možné se v literatuře setkat s ošetrovatelskými konstrukty hodnotícími riziko narušení integrity kůže dětí, riziko pádů u dětí, riziko malnutrice nebo psychomotorický vývoj dětí. Většina novějších nástrojů však postrádá dlouhodobější ověření v praxi. K obvyklým limitům ověřování patří problematika terminologie, obtíže se získáním licence nástroje, validace na národní úrovni a délka administrace vhodná spíše pro výzkumné účely. V zahraničí jsou přesto validační studie běžnou součástí vývoje efektivní ošetrovatelské péče. Věřím v narůstající spektrum validačních studií také na poli českého ošetrovatelství v pediatrii, ale také vývoj primárně českých nástrojů vyplývajících ze zkušeností z klinické praxe a jejich verifikace. Použití ověřených nástrojů přináší totiž také výhodu jednotné komunikace v multidisciplinárních týmech, návaznost v péči a její optimální koordinaci. Tyto benefity se následně promítají do efektivní komplexní péče o dítě a jeho zdraví.

PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D.

Ústav ošetrovatelství a porodní asistence
LF OU v Ostravě, Syllabova 19, 703 00 Ostrava 3
Lucie.Sikorova@osu.cz